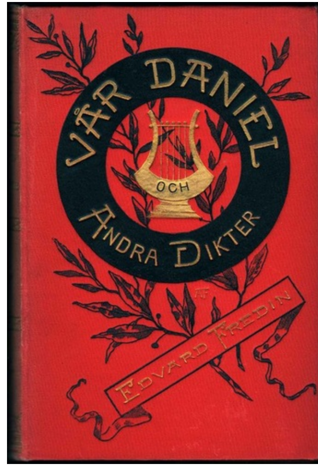

VÅR DANIEL

OCH ANDRA

DIKTER

AF

EDVARD FREDIN

MED FÖRFATTARENS PORTRÄTT OCH LEFNADSTECKNING
AF J. A. RUNSTRÖM

ANDRA UPPLAGAN

STOCKHOLM
WILHELM BILLE

Förord till den elektroniska utgåvan

Boken utkom 1889. Den scannades direkt för Projekt Runeberg i augusti 2012 av Bert H.

EDVARD FREDIN

VÅR DANIEL

OCH ANDRA

DIKTER

AF

EDVARD FREDIN

MED FÖRFATTARENS PORTRÄTT OCH LEFNADSTECKNING

AF

J. A. RUNSTRÖM

ANDRA UPPLAGAN

STOCKHOLM

WILHELM BILLE

STOCKHOLM 1889

O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

INNEHÅLL.

Sid.

Edvard Fredin.

Då härmed en samling af den tyvärr allt för tidigt bortgångne skaldens dikter öfverlemnas i allmänhetens händer, har man velat låta den samma beledsagas af en kort teckning af den aflidnes lefnadsöden, Undertecknad har åtagit sig uppdraget, då han, ehuru ej tillhörande antalet af Fredins närmare vänner, dock med uppmärksamhet och aktning följt hans bana under en lång följd af år och därunder varit i tillfälle att äfven rätt noga lära känna personen.

*De i föreliggande samling inrymda dikterna tillhöra uteslutande de senaste åren af Fredins diktar-bana. Han framträder här med en mognad och lägger i dagen en så äkta begåfning för poesiens svåra konst, att hans plötsliga bortgång midt i ett så lof-vande utvecklingsskede måste betecknas som en verklig förlust för vår fosterländska vitterhet. Då dessa dikter först framträdde — flertalet har varit offentlig-gjordt i kalendrar, tidningar och tidskrifter — var*det ej utan, att de till och med öfverraskade hans vänner, som väl kände hans stora formtalang, men i det längsta varit mera skeptiske rörande hans förut-sättningar att varda en värklig originalskald. I dessa dikter fann man nämligen ej endast den förträffliga, delikata formgifning, som var en frukt både af ett sällsynt fint gehör för språkets egendomliga skönhet. dess rytmiska lagar och växlande klangfärger och af många års trägen kamp att öfver vinna de tekniska svårigheterna — hvilket allt bland annat redan låtit honom framstå som en af våra bäste poetiske öfver-sättare. Man fann, hvad än mera var, en själfull uppfattning af naturen, en innerlighet i känslan och en säkerhet och åskådlighet i formandet af de poetiska bilderna, som endast tillhöra den verklige skalden. Han hade sålunda ändtligen nått det mål, som ensamt syntes honom värdt att sträfva efter; men då sångens gud just bönhört honom och belönat hans trägna möda, tog honom dödens genius vid handen och ryckte honom med sig till ett annat land — förintelsensf Han hade trott så i det längsta, fången som han var i en mäktig tidsströmning, men på sista tiden hade ett annat ideal grytt upp i hans själ. Fostradt och utveckladt af li-dandety fick det sin förklaring först i döden.

* *

❖Kils Edvard Fredin var född i Stockholm den 8 juni 1857. Föräldrarne voro öfcerkommissarien i civilstatens pensionsinrättning N. A. Fredin och hans maka, född Lieberath. Sjuklig och svag var han allt ifrån barndomen, och detta inverkade äfven hämmande på hans skolgång. Efter att i Nya elementarskolan i Stockholm ha förvärfvat femte klassens kunskapsmått, måste han helt och hållet ajbryta den.

Men adertonåringen af slutade ej därför sina studier. Historia läste han med ifver, och med passionerad förkärlek fördjupade han sig i så väl sitt eget lands som främmande länders vittra literatur. I synnerhet fängslade de moderna skalderne och skriftstäl-larne hans intresse, och i deras tonart började han snart stämma sina dikter. Ty skald var han redan på skolbänken, och det ej blott mera på lek, som andre be-gåfvade ynglingar, utan på fullt allvar. Skaldens bana skulle bli hans, och han diktade flitigt redan nu. Egendomligt är det att iakttaga den säkra formkänsla, som röjer sig redan i hans första dikter, trots alla deras brister i öfrigt. Innehållet var naturligtvis dels osjälf-ständigt, dels oklart och föga betydande. En och annan af dessa dikter letade sig ut till en kalender eller en tidning9 och inom några år började man i enskilda kretsar lägga märke till den unge verssmidarens talang.

Fredin var ej häller den, som höll sig tillbaka. Road af sällskapslifvet och smickrad att se sin talang uppmärksammad, saknade han ingalunda sin fåfänga, Jivilken lätt kom den som mindre kände honom att trodet han hade för sig en betydligt egenkär person. Därmed var det dock icke så farligt. Hans fåfänga var helt och hållet af den barnsligt naiva arten, som man väl någon gång kunde le åt, men ej förarga sig öfver, och den uppriktiga aktning han hyste för den höga konst, livaråt han egnade alla sina bästa tankar9 hindrade honom att låta självkritiken söfvas. Tvärt om, han var en sträng granskare af sina värser, hvilka han mödosamt filade, och var sällan helt belåten med livad han gjort. Däri låg också möjligheten för den vackra utveckling hans poesi på sista tiden skulle vinna.

Snart började också Fredin väcka en allmännare uppmärksamhet, mindre genom sina originalpoem, än genom de öfversättningar från engelske, tyske och franske skalder, som tid efter annan blefvo synliga, undertecknade med hans namn. Dessa poetiska tolkningar voro utförda med den största smidighet i återgifvandet af originalets tankar och bilder och en allt jämt växande säkerhet i den yttre formskruden, hvilken säkerhet han småningom

upparbetade till mästerskap. Man erinre sig så ypperligt öfversatta sånger som Tennysons »Locksley Hall», Hugos »Hvem är skulden?», Hoods »Linnesången», jlera stycken af Freiligrath och Fitger och många andra.

Ar 1884 samlade han de bästa af dessa öf versättningar och utgaf dem under titeln Skilda stämmor. Samlingen mottogs af kritiken med enstämmigt bifall, och Fredin hade nu inskrifvit sitt namn bland våra bäste tolkare af främmande skalder.Sina »Skilda stämmor» to/e beledsagat med ett företal, som samma gång utgör en estetisk och politisk trosbekännelse. »Hos nästan alla de mer eller mindre representativa diktare, hvilka jag sökt öfver-flytta till svenskt tungomål», säger han där bl. a.y »återfinna vi de drag, som företrädesvis karaktärisera vårt århundrade, de stora tankar, de djupa sanningarT åt hvilka tidehvarfvets ledande tänkare gifvit form och klarhet, mänsklighetens glödande fr ihet slängt an, drömmar ne om framtidens förlofvade land, där lyckligare slägten en gång skola bo och bygga . . . Genom de möderne diktarnes skapelser ljuder — i starkare ton hos några, i mildare hos andra — århundradets »oändliga melodi», den oppositionella stämningen mot det bestående förtrycket, mot den bestående dogmtron, den må vara religiös eller politisk-social.»

Denna »oppositionella stämning» var i allt hans egen. Med hänförelse slöt han sig till den nya tidens program, sådant det fick sitt uttryck hos den falang af unge författare, som hos oss uppträdde i början på 80-talet. Han skydde ej ens att vara med om dess flerahanda öfver drift er. I värs som prosa, i poetiska tendensdikter och i kritiska tidningsuppsatser kämpade han med för att bereda partiets åsigter seger. Utan tvifvel har denna kamp förts af renaste öfvertygelse, äfven där man kunnat tycka att både de uttalade åsigterna varit allt utom originela och de konsekvenser, hvartill de kunnat leda, allt utom lockande. Fredin for sin del hade också allt för mycket af känslo-människans lätt uppflammande entusiasm och ej nog skarp kritisk blick för att i förstone kunna märka skilnaden mellan några af de unga meningsfrändernas ideal och det som talade ur de skalders dikter, hvilka Jörst väckt hans hänförelse för frihetens evangelium. Men han var ej rädd att säga ut den mening, han uppriktigt hyste, och äfven där ungdomsmodet tog sig ett väl omoget uttryck, var det gärna något hjärte-varmt däri, som talade till förfs fördel.

Under allt detta lefde han en literatörs lif i hufvudstaden, för sin utkomst allena hänvisad till sin jpenna. Man vet, huru uppfyldt af vanskligheter och bekymmer ett sådant lif ännu i dag kan vara i vårt land, äfven och kanske ej minst för en man med talang och utpräglade åsigter, och Fredin undgick ingalunda att däraf omildt beröras. Sjukligheten och en bristande förmåga af initiativ bidrogo ock att göra hans ställning bekymmersam. Den förra tvang honom ofta nog till overksamhet, och den senare gjorde att han vid många tillfällen ej »kom sig för» med ett planeradt arbete. Under dessa år — de första af 1880-talet — verkade han bl. a. som föreläsare vid Arbetareinstitutet i statskunskap. På dessa föreläsningar nedlade han mycket arbete, och lian lär äfven varit synnerligen omtyckt af sitt auditorium. En tid deltog han äfven i redaktionen af Folkets bok, en »ordbok för nyttig kunskap», utgifven af K. P. Arnoldson, — ett arbete, som, trots flere i ögonen fallande brister, dock hade förtjent ett bättre öde än att helt tvärt af-stanna. Vidare verkade han som öfversättare äfven i prosans form och utgaf tvämxe häften Fria tankar, tolkning af en del föredrag och uppsatser af den amerikanske skriftställaren Ingersoll.

Efter en kort föreläsningsturné i landsorten till-bragte Fredin större delen af året 1885 vid vestkusten, mest i Göteborg, där han till ett par af stadens tidningar lemnade en del bidrag så i bunden som obunden form. På hösten inträdde han i tidningen »Bohus-ländingens» i Uddevalla redaktion och kvarstannade vid denna befattning något öfver ett år. Hans gamla onda, bröstlidandet, hade nu i hög grad tilltagit, åt-följdt af svåra blodhostningar. »Hela sommaren och hösten», skri/ver han i slutet af år 1886 i bref till sin syster, »har jag varit sjuk, legat tidtals och staplat uppe tidtals, och endast någon gång ibland har jag för ett par timmar känt mig frisk. Lungkatarren vill inte släppa, ehuru jag endast då och då spottar blod, men hostar dagen igenom ... I st. f. att göra mig frisk har vestkusten af kortat åtskilliga år af mitt lif, Läkarne föreskrifva resa söderut. — Och så skall väl ock ske», tillägger han.

Resan v ar dt också planerad, då han i december 1886 återkom till Stockholmy och skulle företagas med segelfartyg till Frankrike, men uppgafs plötsligt. Fredin tillbragte i stället någon tid i Stockholm, men var en

vacker dag helt oförmodadt försvunnen, och först efter en tids förlopp fingo hans vänner veta, att han vistades i Helsingland.Han hade dragit sig tillbaka i landtlifvets stillhet hos en god vän för att mera ostördt kunna arbeta på en del poetiska planer, som han uppgjort, och i främsta rummet på ett skådespel, '»Bränningar», af hvilket han lofvade sig mycket, men som oaktadt träget arbete aldrig vardt fullbordadt, utan föreligger endast i lialf-färdigt skick. Han gjorde täta utflykter i det vackra landskapet, studerande natur och folklif -— läsaren finner i jöréliggande samling några poetiska minnen från dessa ströftåg, i synnerhet från Delsbo, — och trifdes synnerligen väl i lugnet, stillheten och den rena luften, som inverkade välgörande på hans sjuka nerver. Också vardt denna tid hans mest produktiva. Utom en del skizzer och smärre poem skr ef han liär sommaren 1888 sin största dikt, »rimkrönikan» Vår Daniel. Fredin hade sökt och äfven lyckats erhålla ett stipendium af Svenska akademien och hade funderat på att söka vinna ett akademiskt pris. När »Vår Daniel» var färdig, sände han dikten till sitt allt i alla, sin syster, fröken Anna Fredin, som i flera år varit honom i den ömmaste mors ställe, och understälde hennes omdöme, huru vida dikten borde insändas till täflingen. Systern inlemnade den, ehuru, såsom hon själf upp-gifvit, ej utan tvifvelsmål rörande dess lämplighet som täflingsskrift. Resultatet vardt som bekant Svenska akademiens stora pris. »Vår Daniel» är också tvifvel-utan Fredins gedignaste arbete. Det hvilar en egendomlig lokalfärg och tidsstämning öfver dikten, och detpoetiska innehållet är lika fullödigt som formen ar rikt växlande och ofta af stor klangskönhet.

Fredin kom vid jultiden till Stockholm för att på högtidsdagen mottaga belöningen. Hans namn hade nu med ens blifvit berömdt, och han drogs åter in i det bullrande, enerverande sällskapslifvet, för hvilket hans hälsa nu mindre än någonsin passade. Bröstsjukdomen hade ej kunnat dämpas, än mindre öfvervinnas under norrlandsvistelsen, och Fredins tillstånd försämrades märkbart under sistlidne vår. Han kunde ej bevista festen till firandet af franska revolutionens hundraårsminne å Hotel Continental den 5 majy till hvilken högtidlighet han skrifvit sin anslående dikt Sekeldagen, hvilken som bekant väckte åtskilligt uppseende. Han jiyttade nu jämte sin syster öfver sommaren till Söder-telje, men svagheten tilltog allt mer. Man började märka att det raskt led mot slutet, och den 27 juni på morgonen utandades han lugnt och stilla sin sista suck. Döden kom nästan omärkligt; lian hade natten förut drömt, att han den dagen kl. 9 f. m. skulle få en väntad underrättelse med posten. Precis samma klockslag afled han.

* * *

Fredin kan väl näst efter Bååtli betecknas som den talangfullaste af våra skalder af det unga slägt-ledet. Dennes originalitet äger han väl ej och ej häller hans kraftiga kynne. Der Fredin söker anslå en kraftig ton, märker man gärna en viss ansträngning, isynnerhetdär det kraftiga närmar sig det vilda, såsom t. ex. i »Tattar-Erik». Denna dikt, en af Fredins mindre lyckade, röjer för öfrigt en påfallande likhet med ett stycke af Tennyson (se dennes »Bizpah» öfver satt af Fredin i »Skilda stämmor»), af hvilken skald Fredin i allmänhet tagit starkt intryck. Äfven af andre mo-därne skalder har han rönt mer eller mindre tydlig invärkan — så är t. ex. den väl berättade »Ingrids historia» tydligen utförd efter mönster af BretHarte. — Men isynnerhet är det Snoilskyy hvars fina fulltoniga form-gifning stått för Fredin som en lysande förebild, och det måste erkännas, att lärjungen i rätt mången utmärkt väl funnen strof kommit mästaren nära, såsom i dessa i poemet »Sommarafton»:

»Genom dungen slingrar stigen under mörka kronors sus, och pä dunkla odonriset dallrar solnedgångens ljus.

Skära, klängande i mossan, stå linneorna i blom, slösande i juliqvällen manddångans rikedom.»

Det vekare känslolifvet är i allmänhet hans sfer, och han har i synnerhet med delikataste penselföring lyckats måla en hel liten serie naturbilder, som äro uttryck för någon sådan stämning. En skär känslighet dallrar ur dessa bilder och tonar läsaren ytterst välgörande till möte. Men ha de än ett egendomligt behag. äro de ej synnerligen växlande. »Vår Daniel» utgördock i detta hänseende ett undantag — här finner man Fredin mäktig af kraftigarey mer karaktäristiska utmatningar än man skulle förmodat — och denna dikt häntydde måhända på en kommande utveckling af mer mångsidig art, som nu döden afbrutit. Törhända hade Fredin ock, om en längre lifstid förunnats honom, kunnat skänka oss flera dikter af den äkta balladstäm-ning som »Requiescat!», ett af föreliggande samlings vackraste stycken.

Hans skådespel »Bränningar» ligger som nämdt ofullbordadt — det har varit fråga om, att det skulle fulländas af annan hand —, men ett annat sceniskt arbete, Biltog, hann han till fullo utföra, innan pennan for alltid sjönk ur hans hand. Det skall innevarande lwst uppföras på Svenska teatern.

En andra samling lyriska poem — äfven de till större delen förut offentliggjorda — af ungefär samma omfång som denna, skall nästa år utgifvas.

Och härmed hänvisa vi läsaren och läsarinnan till sjelfva dikterna, under den vissa förhoppning att framför allt den senare ej utan en liflig medkänsla skall läsa den bortgångne sångarens blidi vemodiga, af smekande välljud genomandade strofer.

Stockholm den 23 september 1889.

J. A. Runström.VÅR DANIEL

3GN RIMKRÖNIKA

ANNO 1644.

BELÖNAD MED SVENSKA AKADEMIENS STORA PRIS DEN 20 DEC. 1888.Han /'äktade fast f örutan flerd oc ther til var han nöddir.

Biskop THOMASJfdals gäll han satt betänksam i hågen . . .

Han såg icke glad ut som annars jämt. då på läpparne bodde glam och skämt och omärkt i stånkan sjönk fraggiga rågen. I vinterqväll brann brasa å häll, och stormen bände i fönsterbågen.

I.

Kaplanen.

kaplanen herr DanielPå bordet framför honom låg ett bref, där prosten skref, mäster Olaus i Mora, att nästa morgon han väntade in i tidig otta kaplanen sin att höra nymären, sällsamma, stora.

Så strängeligt bjöd nu riksens nöd till kamp att vinna eller förlora.

Han skref, att när ofred stode för dörr, som ofta förr, det dugde icke att svika, och mente tro på, att en presterock nog kunde väl leda en bondeflock mot juten som djäfvulen utan att vika . . . och visste man, det fans en och ann’, som kunde fäkta så väl som predika!»Landshöfdingen», skref han, »i Mora är och tingar här, att hopen till vapen må taga.

Det gäller örlig mot Särna fjäll . . .

Men endast så visst mäster Daniel till höfding dem gifves, åt Norge de draga, ty någon ann’ till höfvidsman än eder dem tyckes icke behaga —»

Han satt där med rynkade ögonbryn och mulen syn och stödde sin skäggiga haka.

Han stirrade ut öfver isblank älf, hvad än han ville, han visste ej själf, besluten gingo fram och tillbaka . . . Han hade ej lust till fäjd och dust och ville ej hemméts glädje försaka.Han hörde hur vaggan gick sin gång vid salmesång i kammaren innanföre; där slumrade rosig en liten kind, som kanske skulle i väder och vind en gång få tigga tillhopa hvart öre . . .

Då skalf hans barm, då sjönk hans arm, och strupen drogs samman som af ett snöre.

Det var ju hans dyraste lifsklenod, det späda blod, som modern till hvila vyssar!

Och hon, hans trofasta hjärtevän, som kärlek fick och som gaf igen i dagens id och i aftonens kyssar I Hans stilla lif med barn och vif väl gälde för mer än jutar och ryssar!Och hade han ej för sitt herdekall i hvarje fall att inför Herranom svara?

Af honom han fått sig förtrodd sin hjord att vakta och leda med lifsens ord, att fåren ej fölle i satanas’ snara . . .

En andans man, nu fordrades han i världsliga uppsåt med ofrid att fara.

Men så föll tanken på Engelbrekt, på Sureslägt och fäjden under kung Gösta . . .

Och om han stupade för sitt land, nog skulle hans kungliga fröken sin hand väl räcka ut att hans närmaste trösta med tak och bröd . . .

Och riksens nöd den enskildes ve måste öfverröstalOch folkets rop? Ja, han kände igen sina Dalamän, som älskade Älfdalskaplanen!

Han visste han var dem rätt väl i lag, som den där ej skydde ett nappatag, om också det gälde med själfvaste fanen. Ingen herreman deras jaord vann, men presten allenast i simpla kaftanen.

De visste ju ock, att från forna dar hans lynne var ett arf från dugande fäder.

Och nu som ett eko det ljöd i hans tjäll:

»Vi vilja ha våran Daniel,

då det gäller att. draga blodiga kläder!

Med honom vi gå att glade slå vår ovän och skingra'n för himmelens väder!»Hvad skulle han svara? Han visste ej, om ja, om nej — de vägde emot hvarannan.

Då rörde någon vid stolens karm, han visste nog hvem . . . och mot mjuk en arm han lutade sakta den brännande pannan, och för en stund vid älskad mund den lisande glömskans läkedom fann han.II.

I Mora.

feg lyster just skåda honom, eder karske

kaplan,

för hvilken bönderna ratä en herre, vid fäjder

van,

som stått under salig kungen vid Leipzig och

Lech

och lärt sig med blod att skrifva och icke med

bläck

Ej duga i ofredstider teologia och latin, och föga lär norsken springa för barsk blott en min! Men så är seden i Dalom hos de gode män att följa sitt eget hufvud, som fordom så än.»Den höga öfverheten de lyda väl denna gång och äro villige göra dem norskom förfång, men trilskan dem sitter i skallen som koppar i

häll,

som hörs, när de skria mot oss om »våran Daniel».

»Mig tycks dock kaplanen dröjer, han gör sig ej

brådt;

men skål dock, herr prost — må säga, att ölet är

godt . . .»

Och höfdingen från Falun han drack med sin

värd,

där de gonade sig i värmen från sprakande härd.

Den vördige herr Olaus han sväljde en klunk och menade skilnad vore på munk och munk, och finge väl blott hans nåde se Alfdalens prest, han skulle nog säga. att hopen här valt sig hvad

bäst.»Hans farfar satt prost i Mora, ocli den förste

han var,

som här om Lutheri lära sitt vitnesbörd bar; i förstone illa slagen, hvar skälm dock han uu-

dan vrok,

tills styfvaste nacke böjdes i Herrans ljufliga ok.

»Och far hans, prosten Morseus, salig kungens

betrodde man . . .

hvart knyst som tydde på självsvåld i Mora kuf-

vade han!

Jag kan väl ej örlig leka, min arm är för svag, men mäster Daniel, tro mig, äger ett annat lag.»

Den myndige Petter Kruse han gaf icke svar

på tal,

men reste sig upp och tömde sin fylda pokal; han gick se'n ett slag i kammarn och sväljde

sin harm

och stannade sist vid fönstrets ektimrade karm.Mot skiftande runda rutor, fästa i bly, i guldklart skimmer lyste morgonens sky: — därutanför kyrkovallen och kyrkan han såg och skogens snöiga stammar och Siljans frusna

våg.

På tornet tindrade korset i morgonens ljus och flock efter flock drog samman emot Guds

hus.

I dag landshöfdingen lofvat, de svar skulle få, om Daniel vore hugad mot Särna att gå.

Då hördes det sorl därute och hurrarop,

och hattar och lufvor svängdes i larmande hop,

som väjde undan på tunet för en herre till

häst . . .

»Där», sade mäster Olaus, »där kommer vår prest!»Den myndige Petter Kruse han satte sig rak, beredd att höra kaplanen svara på sak.

I förstun stampade någon . . . det rörde vi låsets

vred,

oeh våran Daniel stod där, bugande sitt: »Guds

fred!»

»Välkommen», hälsade prosten »stigen fram till

vårt bord

och låtom oss nu förtroligt byta tankar och ord; I veten hvad frågan gäller till ve eller väl och mågen på samvet svara som ärlig själ.»

Den myndige Petter Kruse han mätte sin man och talade om hur elden i knutarne brann; i Tyskland fäjden mot

kejsarn för evangelium

och tro

och vid gränsen juten, som lurat och spänner

sin klo.Nu hade senaten pröfvat att näpsa hans arga list och taga hvad tagas kunde som ett tack för sist; mens fältmarskalken tog Jutland med väpnad

hand,

så bådades Dalamännen mot Norges land.

Af ålder Särna socken varit svenskmannabygd; och nu skulle Sverige bjuda ånyo sin kronas

skygd,

bjuda de män af Särna både gudstjänst och lag — och ginge det ej med godo, så med hugg och

slag!

Från Mora, från Älfdal och Venjan kommit ru-

- stade män; herr Daniel vore beryktad som deras gode vän, och därför ägde han draga med våld eller goda

skäl

som höfvidsman mot Särna att öfva senatens befäl.Herr Daniel satt vid bordet och strök sitt krusiga skägg

och stirrade under talet betänksam i vägg . . . Och när så höfdingen sporde honom om svar, han menade, att ej rätte mannen han var.

Att lyda öfverheten nog gärna han vill;

men föra lekamliga vapen ej hörde hans ämbet

till . . .

Nog kunde den höga senaten väl finna en ann’, som bönderna kunde leda fullt så godlikt som han.

Den vördige mäster Olaus till orda då tog om Judas den makabeen, som hedningen slog, han talade om martyrer i Abrahams sköt’ och med maning att lyda i bisp Rudbeckii namn

han slöt.»Själf han I ju barn», han sade, landshöfdingen

ock till slut; »betänken, om faderlöse de stöttes i världen ut! Står icke vår kungliga fröken utan skydd eller far ? Och I viljen neka att draga till hennes försvar!»

Herr Daniel kände fuktigt i sina ögonvrår . . . »Nå! så . . . må göra ... i Herrans namn mot

Särna jag går! Min hustru och pilten i vaggan befaller jag Herrans nåd

och böjer mig nu och alltid inför hans vilja och

råd.»

Fredins Dikler.

2*$> i ljusnande ariatimma, och sakta gled nedåt blånande fjäll den kalla, frostiga dimma.

Mot öster där lyste en blekröd kant, som växte i skimmer vid skogig brant, tills på sistone solen gick upp i blod och tyste in öfver predikstolen,

där mäster Daniel rustad stod.

III.

Genom sjumilaskog.

klockorna ringde i Älfdals kapellEj slik en otta han hållit förr som den i dag han predikar: från altardisken och ned till dörr musköter glänste och pikar och armborst, ärfda från fordom tid och spända en gång i kung Göstas strid . . . Men hjässorna böjde sig vid hans röst, och salmen brusande mäktigt höjde

sig ur de andaktsuppfylda bröst.

Han talade till dem om Israel, som drog genom Midians öcknar och bröt sig väg mellan stalp och fjäll mot ängd, som hägrat i töcknar; han lyste Guds frid öfver alla dem, som skulle draga från hus och hem; de hade att vinna sitt Kanaan, och skulle målet de än ej hinna,

dock Herren lefver och prisad han!Och amen lian läste, och utgångssalm den sjöngs af skäggiga munnar — och åter ljommade klockornas malm, som uppbrottstimmen förkunnar. Tuhundra de stälde sig socknevis i spridda rotar på älfvens is; på skuldran glafven och skida på fot — och vantad näfve grep fast om stafven att Särnabygderna skrinna mot.

På kyrkovallen och älfvastrand stod kvinfolk i skock och skara; det var som ristes dem hjärteband, när männen de sågo fara: en miste sin make, en ann' sin son, en tredje togs fästemannen ifrån . . .

Nu skulle de bida i öde tjäll; och ve nog ändar och hj ärtek vida

den leken under herr Daniel . . .Och mäster Daniel hängde läpp, ej god var början på slutet, ty länsman fått sig slik färdeknäpp i synen redan af krutet, att svedd och bränd för sin lefnads dar, han nöddes att stanna i krankhet qvar. Vid prestens sida han kallats att stå . . .

Till verket Daniel thy fick skrida

att ensam fresta sin kraft för två.

Från prestgårdsloftet där hviftade hvit en sista hälsning från henne; en afskedsblick blott, en enda dit, och molnet vek från hans änne.

Han bäfvermössan i nacken sköt och slängde på axeln sin gamla musköt, och flink och redo, i vargskinnspäls,

»framåt» han ropade . . . Skidor gledo på skaren knarrande vestanfjälls.Och Mattes Nilsson från Mora strand

med Susse Erik vid sida

sitt spelverk de skötte på tu man hand,

och tonerna klungo vida

från näfverlurar i lustig låt,

som öfverröstade kvinnornas gråt.

Men drifvan blänkte mot klara skyn, och rimfrostgnistrande skogen sänkte

sig bakom' skaran för tårad syn.

Kaplanen dem alla drog frammanför, kommandostaf var musköten, och efter — ära den äras bör — med socknetygen kom stöten.

Det var i dag ej med håfven att gå, han knoga fick, så det kunde förslå, men gikten i benen ej kände han, ty kalken förde han och patenen

och fanan också som märkesman.De drogo i dagar, de drogo i tre sjumilaskogen igenom, trogna kamrater i väl och ve för hvarandra, h var jom och enom.

De tågade fram i däldernas djup, öfver klippornas halkiga, hvita stup, genom snåriga törnen i vindfäld skog och skrämde älgen och väckte björnen,

tills sorl, som brusat, i fjärran dog.

Och när skymningen sjönk öfver öde skog och mörk vardt stiglösa stråten, sitt läger för natten skaran slog i

skydd af klippor och bråten.

Snart sprakade lägereldarnes glöd och stänkte den gnistrande drifvan röd, mellan furornas stammar drog vindens sus, och öfver snöiga bärgakammar

stod himlen flämtande norrskensljus.De drogo i dagar, de drogo i tre på skaren med snabba skidor; i fjärran allt brantare kunde de se gränsåsarnes glimmande sidor; allt trängre vordo dem däldernas prång, tilis skogen glesnade på en gång — och under fjället låg Särna by med gråa stugorna rundt kapellet

i sol från strålande vintersky.

»Där», sade herr Daniel, »sen I vårt mål, dit Herren oss velat föra . . .

Nu gäller att veta hvad tungomål där nere de hälst vilja höra.

Först lämpa, men svara de ej därpå, så, Gudi klagadtl vi måste slå; men nu månde klinga basunaljud och Sveriges blågula fana bringa

om nästgårdsfrämmande dem sitt bud!»IV.

Ensam.

J kammaren sitter kaplanens vif, •ep. och sanden i glaset förrinner . . . Därute blåser en hvinande storm, och glöden på härden växla form, medan brasan till aska brinner.

Hon vaggar med foten det späda lif och sjunger sakta och spinner.

»Vyssa, vyssa liten kind, ute hviner vintervind

öfver is och öfver drifvor.

Våren kommer dock en gång, kommer snart med fågelsång, solig sky och väna vifvor.Vyssa, vyssa hjärteguld, mor skall bedja Gud, att huld lyckan han åt far vill råda. Far i fjärran beder nog aftonbön i öde skog,

beder nog för sina båda.

Vyssa, vyssa liten vän, far skall komma snart igen,

kyssa mor och kyssa gossen. Vyssa, vyssa barnet mitt!

Ute ligger allt så hvitt

under klara stjärneblossen.

Vyssa, vyssa skatten min, rid i drömmens rike in,

vyssa, vyssa mor skall vaka. Dröm att vackra änglar små vänligt dig till mötes gå —

och kom morgnad sen tillbaka!»Men dunklet det sjunker allt djupare ned,

oeh månen i moln sig gömmer,

och timmarne skrida sin tysta led . . .

Om sin hjälte hon drömmer.

%V.

Landvinning.

••

fver åsarne ringlade dimblå rök; det låg där som mila vid mila — i stugorna inne var hvardagsstök vid rock och slöjdande bila; i halmen tumlade om de små, och getterna bräkte då och då, i kättarne innestängde, och på sotig krok öfver spiselsten r glimmande sken den puttrande grytan svängde . . .Men då öfver bärg och dal mäster Daniels gälla signal fördubblad af eko skrälde.

Och lif där vardt på hvar förstusval, ty att skåda hvad saken gälde man måste ut om stuguknut:

var det stigmän för dörren och ofredselände eller domsens basuner och världenes ände?

Väpnade männer i mörka led

vid skogsbrynet kunde man spana,

allt närmare, närmare drogo de ned

under blågul fladdrande fana

och vid smattrande lurar en skallgångsked

rundt byn och kapellet spände . . .

Men folket stod med häpet mod, som ömsom kylde och brände.

Likt björnar, i ide ringade in

dem kämpa bjöds eller offra sitt skinn

för kulan, som skytten sände.

Väl skiftade skräck i kvinnornas hy, men ungmännen menade: »krut och blyvi möta med våra bågar,

skam vare den som ej vågar I

och inne på vägg

blänker yxans ägg —

klo äger nog den, hvilken vill sig värna!»

De gamle dock riste betänksamt sitt skägg:

»hvad båtar mot udden spjärna?»

Men då öfver sorlet vida ljöd en röst som bjöd:

»kommen I kvinnor och män a*f Särna!»

Mäster Daniel

han stod på trappan till Särna kapell redo att läsa lagen; han syntes högtidlig och allvarsam och jämkade prestekragarne fram öfver lurfviga pälsuppslagen.

Och folket strömmade hoptals till;

hvad presten vill,

dem lyste alla att höra,

hvems bud han bar,

hvars anda han var,

och stodo där idel öra . . .0 1

01

»I alle af Särna» — han tog till ord — »jag kommer icke med örlig och mord att dessa bygderna lägga öde och dränka i blod och i tåreflöde.

En prest jag är, hvilken tjänar Gud

och bringar eder hälsning och vänliga bud

från Svea rikes senat och råde

och från hennes kungliga höga nåde;

de vilja eder räcka sin hand,

att I skolen bindas med brödraband

som trogna, lydiga undersåter

vid Sveriges gränser och krona åter,

såsom varit i våra fäders tid,

endrägteliga städse i allsköns frid. —

Och därför är det vår drottnings vilja, att I eder mågen från juten skilja.

I hennes ärende nu jag går,

som hennes man jag inför eder står. —

De rätter, som finnas i vårom landom, skola komma ock eder alla i handom.

Jag bjuder eder vår svenska lag, som skänker sitt värn både stark och svag och, lika mot alla, förmår att skydda så högsta slott som den lägsta hydda! Igenom mig I hören dess röst,som ljuder till fattigan och till rikan. —

Jag kommer med gudstjänst och med predikan, med himmelrikets hugsvalande tröst till dig du arma, beklämda bröst!

Jag kommer till dig, du, som fåvis klagar, från honom, som lisar såväl som han agar! Jag kommer till dig, du suckande mod,

Jag kommer med Herrans lekamen och blod! Jag kommer med frid till de dödes boning från Den, som i döden har bragt försoning! Jag kommer till äkta makars förbund med välsignelsen ifrån altarrund!

Jag kommer med dopets saliga vatten att frälsa edra barn ur den eviga natten!

Jag kommer med det uppenbarade ord som såningsman till er frostiga jord!

Jag kommer med allt, som vår heliga kyrka förkunnar att lita på och att dyrka! —

Men tron I mig icke vitnesgill och viljen I icke lystra härtill, då äger jag fullmakt att svärdet draga och hvad jag åstundar med vapen taga.

Jag kan eder tvinga med trug och hot för öfvermakten att falla till fot!

I edra stugor jag elden kan tändaoch — till en varning detta må lända — samman och sönder eder alla slå som ett vargayngel både stora och smål Hälst önskar jag dock att svärdet spara och samsas med eder, I gode män! och skiljas som vännen skiljes från vän.

Men nu I mågen rätt fram mig svara ett ärligt ord i sanning och tro, som hvarken äger näbb eller klo!»

Mäster Daniel hade talat slut och skådade ut

öfver folket i bidande vädjan . . .

För hans blick, där han stod på trappans häll,

i solskenet glimmade Fulufjäll,

och milslångt i fjärran blånade Städjan;

öfver skinande vidder och bärgabryn

lyste molnfria, bleka vinterskyn,

och nordanvind

bet hvass i hans kind . . .

Men Särnamännen de stodo där tysta i sluten hop.

Fredin: Dikter. 3Ej någon dristade sig att knysta med larm eller rop . . .

Hvad skulle de svara?

Skulle de redo vara

sitt jaord till prestens ord att förklara?

Men att gifva bort på en främlings ord sin fosterjord —

slikt stämplade skam på pannan . . .

Och ögon blixtrade här och hvar,

och långt ej var

till knifven hos en och annan,

och doft ett knot

i växande hot

där steg ur myllrande skara . . .

Mäster Daniel såg,

hur sinnena jäste, men lugn i håg

han sporde allenast: »hvad mågen I svara?

Och gamle Bröms Mikels till orda tog, den äldste i byalaget:»Vi lefva i armod i villande skog, och hvad frosten icke om våren slog, oss varder af fogden taget,

Af brunaste barken vi baka vårt bröd, men ingen har sett oss till i vår nöd. Och kungen? Han lefva lärer långt, långt härifrån, jag vet icke hvar, och föga för oss är han landsens far, men skatten han dock begärer.

För fyra år se’11 som sällspord gäst kom senast hit till vår bygd en prest att döpa, viga och jorda.

Men nu lofvas oss lag och rätt

och gudstjänst och annat på bästa sätt,

som vi hörde Daniel orda . . .

Ja, honom känna vi nog igen och veta, han är de fattiges vän, en slik en som aldrig ljuger.

I Alfdaln förårs midsommardag

jag hörde’n jag,

och prest han är, så det duger!

Och vill han ärligt i borgen gå, att vi skola få

så godt, som han nyss det sade, mig synes det bästa för litet livaratt gifva ock ärligt ett ja till svar på .hvad han oss föreläde.»

Det var tyst för en stund . . .

men snart där hördes från mund till mund:

»Bröms Mikels han vet att tala l

Han utlagt oss saken med sans och vett,

och därför vilja vi varda till ett

med de gode män ner från Dala ...»

Mäster Daniel fattade fanan då, dess flikar, mjuka och sida, i vinden fläktade gula och blå, och hans stämma den hördes vida:

»Som rådets och drottningens ombudsman jag tager an

ert ord utan röstelottning!

Och nu I mågen er trohets besked på gammal sed

afgifva till Sveriges drottning!»Och mäster Daniel höjde sin hand

mot himlarand

med svärdet draget ur skida.

Han stafvade före dem deras ed — mot östanled

tycktes ekot dallrande glidalVI.

BudkafYel.

jfej! hvad färden den går e^>- utan stig eller spår öfver glindrande jöklar på löpande skida.

Ifrån Särna kapell drog han ut i går kväll genom villande skog att med budkafvel skrida.

Upp till Idre han far, och emot Hede han drar för att folket till Vårfrudags högmässa mana. Till hvart nybyggartjäll under finnmarkefjäll genom drifvande snön skall sin kosa han bana.När han drog ifrån by, lyste silfverblek ny öfver snöhöljda taket till Särnakapellet, och när Idre han hann, redan gryningen brann, och i skullhalmen hanen gol väckande gället.

Och sitt budskap han bar om hvad timadt var, och i stugorna lyssnade undrande alla om kaplanen, som drog genom sjumilaskog och med godo fick Särna till fota att falla.

Utan svärdslag och brand vann sitt rike han land . . .

Att skåda den presten dem lyste att dragal Ifrån drottning och råd var han sändningabåd —

Men det lät dock som klangen af Sverre prests

saga.

&VII.

Yårlrudag.

^j|et ringer samman på Vårfrudag,

*pr och klangen på dallrande vingeslag kring ödemarken den sväfvar som Noe dufva från arken. Öfver villande urskog och dunkel mo, där björnen har ide och ulfven bo, hvilar helgetystnad och sabbatsro under snöfall från blygrå himmel . . . Men på stig och stråt kapellet bortåt drager kyrkfolk i sorlande vimmel.De kommo att höra Guds helga ord, att böja knä invid altarbord hans makt att sjunga med pris och lof både gamla och unga. De komma åldringar, böjda och grå, govänsfolk, som signelsen vilja få, och mödrar, som bära i kunt sina små till kristning och vattenösning . . .

De komma att se den prest, som kan ge dem både lag och aflösning.

På kyrkovallen det myllrar: där de möta hvarandra från när och fjär som goda vänner nu Särnafolket och Dalamänner; i grannsämja skaka de ärligt hand, de äro åter af samma land och knyta tillhopa de gamla band, som slitits i glömda strider . . .

Dem tyckes gry bak den tunga sky med vårsol ljusare tider 1Där syns han . . . där kommer herr Daniel . . . af

jubel hälsad från trappans häll.

Med glada blickar han fryntligt och vänligt till alla nickar:

»Guds fred, go' vänner, Guds fred och god dag I alla af Särna bygdelag, som möten mig här i godt behag, stor fröjd det månde mig vålla . . . men stigen nu in med andäktigt sinn', att gudstjänst vi måge hålla!

Snart fans i kapellet ej tom en plats, där i helgdagspälsar och bästa stats i from förbidan de sutto på karl- och på kvinfolksidan. Så tystnade klockornas vigda malm, och Alfdalsstöten tog upp en salm om himmelriket och fridens palm, som Herren de sina unnar, om salighetstörst, som släckes först i eviga lifvets brunnar.Och se'n kom presten. Där vestanfjälls ej hörts predikan som Daniels;

en glimt från ofvan dem lyste i väldiga utförsgåfvan.

Han var icke sömnig och själaljum med lagen och evangelium, som skingrade dimman, som lagt sig skum på slött och trälande sinne.

Hans stämma klang, så att muren sang. och den hördes ute och inne.

Predikan följdes af nattvardsgång, och skarorna böjde sig under sång vid altarringen, anammade ödmjukt de heliga tingen.

Det var dem, som lyste en himmelsk glans öfver altarekorsets törnekrans, som droppade Frälsarens blod från hans dödssargade änne i kalken . . .

Och när alla fått sitt beskärda mått, det gälde äktenskapsbalken.För fyra hjonelag höjdes pell, och oförtruten herr Daniel dem vigde samman till äkta makar i nöd och i gamman; han önskade himmelens bästa frid dem måtte beskäras för allan tid i helgehvila och hvardagsid; han önskade barn och blomma att växa i kraft med stigande saft, deras bygder till fröjd och fromma.

Se'11 gälde det barnen . . . väl tio det varT som buros att döpas af prestefar;

i famnen tog han de gråtande späda, och vänligt log han . . . Men alla voro dock ej så små, och en och ann' kunde redan gå och tultade fram att för funten stå och få sig vatten på änne.

Men då gick på tok . . .

Ur herr Daniels bok de refvo minst sidor tvänne.Men timmarne gingo . . . Från altarrand vid sista amen han signande hand mot skaran höjde, och tårade blickar vid läraren dröjde. — Men ute snöar det icke mer;

•en solglimt strålar ur molnet ner — ett gyllene fridens varsel, som ler •och i skimmer sitt löfte skrifver; det siar, att ur töcken och natt skall randas morgon, som blifver.VIII.

Hemkomst.

jP|||en tiden kryper som snigeln trög för dem, som vänta, och skogen reser sig mörk och hög mot blick, som flög på fjärran förlåt att glänta.

De nöta dagen, som fordom de nött, men fröjd ej har den, och ingen kommer från hygget trött att varda mött af rykande aftonvarden.De vakna hvar morgon till tärande ve som änkor redan, sorgtyngda läppar ej orka le — och böjda se de ingen lindring på svedan.

De spritta ibland, som om lurars ljud förstämda ljöde, och i drömmarne komma sorgebud, att svepeskrud de skola sömma de döde.

Och dagar komma och dagar gå med snö och töcken; — de stirra mot himlen, som hänger grå, och skilja på de gitta ej helg och söcken.Deras käre dem bäddats i drifvans fäll vid himlaranden . . .

Men dagen skymmer, det lider mot kväll i Dalagäll längs buktiga älfvastranden.

I vester rodnar vid isblank brant den mulna dimma, som brinnande slagg öfver skogens kant där lyser grant bloddrypande solens slrimma.

Då . . . Jubel följer på sorgens gråt och sol på skurar . . .

Från hinsidan älf ven ljuder hitåt en segerlåt från välkända näfverlurar.Du godei De komma, de komma igen i fylkad skara,

Moras och Alfdals och Venjans män!

Så åldring som sven har trotsat dödar och fara.

Och mäster Daniel höjer sin röst, där fram de tåga . . .

Och sången brusar ur vidgade bröst om Herrens tröst i fäjder och of redslåga.

De sjunga Deboras segersång, som skriften lärer, de sjunga om Faraos dränkta tvång med kämpar mång och vagnar och resenärer.

Fredin: Dikter. iMen när de hunnit till kyrkovall, sitt »halt!» han sade, se’n tåget var ändadt och fäjden all, sitt höfdingskall i händerna dem han lade.

Han tackade dem för den lit och tro, de honom visat, och bjöd dem nu draga i lugn och ro till hvar sitt bo med fröjd, att juten de risat.

»Guds fred eder alle, som följt mig åt i tro och ära!

Vi ve icke vållat och klagolåt på fäjdesstråt — det vitne man skall oss bära!»Han vände sig om . . . Vid hans eget tjäll stod mor på trappan.

Men ur hopen brusade: »hell och säll vårom Daniel, vårom höfding i Prestekappan!

FINIS.BLANDADE DIKTER.Försommar.

j vårens knoppande fägring, •e^>. ej strålande solskenshägring kring dunge och åkerren; ej böljornas lösta glitter, ej fåglarnas glada kvitter, ej fröjd, som sjudande spritter i kapp med safven i gren . . .

Ack, maj är tilländagången, och dämpad är fågelsången, ett eko endast, ej mer!

Den kraft som svälde i skogen, måhända ej varder mogen, ty sommarn sällan är trogen de löften som våren ger.De dunkla ängarna sia

om härjande slåtterlia,

som fäller blommor och strå . . „

Dock, dåre är den, som klagar!

An vänta vi vackra dagar: det doftar från äng och hagar, och himlen är sommarblå.

Vildrosor i snåren blossa, och kylig, svällande mossa dig b judes till hufvudgärd ...

Här inne är ljuft att blunda, i tystnadens lugn begrunda de ting, som händt eller stunda därute i kämpande värld.

Här kan du ditt inre samla, när minnena från det gamla ånyo få lif och röst.

Här svalkas det heta blodet,

här ångrar du öfvermodet

och sår, som — du knappt förstod det —

du slagit månget ett bröst.Här hör du från vester och öster en kör af fylliga röster, som hälsa gryende dag.

Här hör du stormklockor ringa, här hör du smattrande klinga de lurar, som bud dig bringa om stora, stundande slag.

Här kan du en hviskning höra i vindens sus vid ditt öra ur häfdernas dimmiga dal:

»du ock har din plats i striden men välj, förrn stunden är liden, och blicka i ögat tiden, att ej du ångrar ditt val!»

Upp därför att svärdet hvässa och stolt med högburen hjässa gå fram för bidande folk, gå fram att stödja de svaga, att trösta bröder, som klaga, och mörkret ur dälderna jaga, en ljusets, en sanningens tolk!Dock, maj är tilländagången, och dämpad är fågelsången, ett eko endast, ej mer!

Den kraft, som svälde i skogen måhända ej varder mogen, ty sommaren sällan är trogen de löften, som våren ger.

1885.Öfver Solgata.

mmll du väg för nya tider bana,

vill du slag för folkens frihet slå, vill du höja andens upprorsfana, öfver Golgata din väg skall gå.

Vill du bringa något stort i dagen, skall du lida örtagårdens kval, skall du digna under gisselslagen och bespottas i Pilati sal.

Vill du månglarne ur templet jaga, föra kojans talan i palats, sargad skuldra måste korset draga mot den branta hufvudskalleplats.Vill du söka i din mån försona mänsklighetens mörka syndaskam, hånfullt under uddhvass törnekrona å ditt änne sipprar blodet fram.

Har du mod dock känna såren glöda, öppna spikesår i hand och fot, har du mod på korset att förblöda, blickande förmörkad himmel mot, —

då skall stenen vältras bort från griften, solig skimrar påskens morgon sky, och uppstånden — den fullkomnas skriften hälsas du af tiderna, som gry.Sol öfyer Salamis.

jPan gick en sommarnatt vid vikens strand;] «pf i mattrödt skimmer lyste himlens rand, och nejden vaknade till soluppgång med lagerskogars sus och fågelsång.

Han gick der blek i kvalfullt drömmeri, som om han kväfva sökt ett smärteskri; hans ögon gnistrade i feberglans, och kring hans hår låg dufnad murgrönskrans.

An dagens id ej vaknat i Atlien; — från villan flämtade dock lampors sken, och utåt viken klang i ljusnad natt en Afroditehymn ur rusigt skratt.Han suttit nyss därinne som korag, den yraste i ystert dryckeslag.

Men så med ens till galla vardt hans vin, och skrattet i hans öron skar som grin.

Med mörknad blick han stötte flickan hän, som skälfde het af älskog på hans knän, och hastade att vid naturens bröst få suga åt sitt sjuka sinne tröst.

Hans mantel skrynklad var af armar tu, och på hans läppar brann en kyss ännu, men leda krökte samma läppar dock . . . och kransen slet han bort ur krusig lock.

Och som i natt tillförne gång på gång: i älskogsras vid strängaspel och sång han sökt att döfva sina tankars kval och trott sig dricka fröjd ur fyld pokal.Men nu . . . I ljusningen på dimblå sky han trodde ock för sig en morgon gry och grubblade, ack, spörsmål utan svar, på hvad han ville och på hvad han var,

Han kände styrka svälla i sin barm, han kände senan knyta sig i arm, han kände dunkelt än i hågen gro förströstan, själftillit och framtidstro.

Men ingen honom äggade till id, och senan slaknade i dådlös frid; hans tankar ville ingen tro uppå . . . Försmådd — nåväl, han sökte glömma då.

Han kände dock hur luften vida kring var fyld af aningar om stora ting; han hörde härrop, hörde vapendån och segersångerna från Marathon.Nymäret om Miltiades’ bedrift det stack hans sinne som en gadd med gift; och kring hans läger flydde stund från stund, men till det heta ögat kom ej blund.

Han hörde dock i dunklet sällsam röst, som hviskade i djupet af hans bröst, att ödet ropar honom ock till strid, men att han ödmjuk bida må sin tid.

Den hviskade, att drömmarn får ett mål, att viljan spänner sig som härdadt stål, att han från smekningar och bägarglam för fylkingspetsen skall gå härklädd fram,

Den hviskade, att Hellas alla land få skåda segersvärdet i hans hand, att de, som fordom honom stått emot, i dammet skola krypa för hans fot.Han stannade vid krökningen af strand; liksom till ed han lyftade sin hand, och första fläktarne af morgonvind med doft af lager smekte nattblek kind.

Den hvita sanden lyste dunkelröd, Hymettos' höjder badade i glöd, — och ung Themistokles såg segerviss, när sol steg guldklar öfver Salamis.

Fredin: Dikter.

&¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥

4

Requiescatl

[pj|ch unga drottningen på sotsäng hon låg;

^ men genom öppna fönstren hon vårgrönskan såg:

där lyste äppelblommen, där doftade lind, och heta ännet smektes af örtagårdsvind.

Med magra fingrar knöt hon af väpling en krans: om ängarne hon drömde i majdagens glans, om skogen, ack, den svala, som snsade mörk med röda nyponsnåren mellan fura och björk.Ty mer än kungaborgens glänsande ståt hon älskade dock skogens mossiga stråt; där älskade hon vandra ofta dagen lång, lyssnande till suset och fåglarnes sång.

Där följde hennes blickar dagrarnes lek . . .

Men sjunket lyste ögat och kinden var blek, och snart hon ej förmådde att vandra dit ut, och sven som tärna visste, att det led mot slut.

Och konungen han trädde i kammaren in.

Hon log och sade: »Sätt dig, käraste vännen min; och tack för år som flyktat, för kronan som du

gaf; —

men ack! jag vill ej läggas i stenmurad graf!

»Det är så kallt därnere, jag älskar sol och vår och vill, att fåglarne sjunga requiem kring min

bår.

Hvad båtar namnet ristas i gyllene skrift?

Nej, lofva mig att reda i skogen min grift!»Där skola träden skugga drottningens lägerstad, som göms, när hösten kommer, af gulnade blad, tills vårvind sopar bort dem och strålande sol ur töande drifva väcker sippa och viol!» —

Och konungen han kysste den bleknande mund; och trötta ögon sjönko tillhopa i blund . . . Igenom öppna fönstret doftade lind, och den dödas änne smektes af örtagårdsvind.

Men konungen han glömde hennes sista ord: i skumma borgkapellet hon vigdes till jord, och blystöpt kista sänktes i stensarkofag, å hvilken mästarhänder mäjslat ut hennes drag.

Där låg hon blek i marmor; och orgelen ljöd, och genom målad ruta föll kvällsolens glöd, och munkarne de sjögo både mässa och salm, och rökverksångor fylde koret med kvalm. —Där låg hon blek i marmor . .. Men tiden den gick, och sekel följde sekel i växlande skick.

Den stolta kungaborgen sjönk i ruin,

och öfver ödemurar klängde murgrön och vin.

Den forna örtagården vardt vildaste skog, igenom brustna hvalfven vårsolen log, och gröna mossan smög sig

öfver korgolfvets häll, och fåglarne där sjöngo från morgon till kväll.

De bygde sina nästen kring glömd sarkofag, å hvilken mästarhänder mäjslat blida drag; de sjöngo rundt om grafven i rosornas doft ett vårens requiem öfver multnande stoft.

Och trädens kronor skugga drottningens lägerstad, som göms, när hösten kommer, af gulnade blad, tills vårvind sopar bort dem och strålande sol ur töande drifva väcker sippa och viol.

¥

1885.~~¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥~~

TannMuser.

®[äppar glöda, blickar flamma mot den fångne

jordeson;

och i pärlande pokalen sjunka minnen fjärran

från.

Sångaren, som har förgätit bleka furstedotterns

namn,

sjunker, dårad och betagen, i fru Venus' mjuka

famn.Röda rosor vekt hon slingrar kring hans tinningar

i krans,

och han domnar vällustrusig, viljelös och utan

sans.

Djupt från bärgets klyfta tränger huldresång och

strängalek,

vyssande hans matta sinnen huldt till ro med

kärligt smek.

»Dröm», hon hviskar, bärgets drottning, »dröm

om evig älskogsfröjd, dröm om hvita lemmars fägring under luftig slöja

röjd!

»Dröm 0111 bärgets sol, som flammar gnistrande

och dunkelröd, dröm om famntag, dröm om kyssar, brännande

som djupens glöd!»Dröm min konung, dröm och vakna, morgnad

ur din korta blund, för att famna evigheten i en jublande sekund!»

Och han sommar . . . Andra toner drömmen till

hans läger för, hvilka klangfullt öfverrösta bärgets trolska huldre-

kör.

Det är smattrande af hornen, sångarskarans jägarhorn !

Det är klang af fjärran klockor, klockorna i Vart-

burgs torn!

Och han störtar upp från bädden, där han sofvit
bort ett år,
stöter bärgets drottning från sig, sliter kransen
ur sitt hår.Klippan remnar: jordesolen skiner in i bärgets
sal,
och den friska sommarvinden fläktar kring hans
änne sval.
Mellan ekarna i fjärran skymtar fram en snöhvit
skrud.
Det är hon, som trofast bidat, det är hon, hans
glömda brud.
Blickar flamma, läppar glöda, bärgets drottning
frestar blid . . .
Men han bryter trolska bojor till förnyad sångarstrid.
Och han träder fram i kretsen, där den bäste
förr han var.
»Hvadan kommer du?» de spörja; men han äger
intet svar.Skygga blickar honom möta, ingen räcker honom
hand,
sångarn, ur hvars sjunkna öga lyser halfsläckt
afgrundsbrand.
Bland de forne sångarbröder främmande med ens
han står,
och med korset höjdt i handen bispen sträng mot
skalden går.
Men i vrede då han griper harposträngens klara
guld,
sjunger om det dunkla bärget, där fru Venus
tronar huld;
sjunger vild om heta kyssar, brännande som djupens glöd,
sjunger om en sol, som flammar gnistrande och
dunkelröd;sjunger om sin vällustdvala vid fru Venus’ mjuka
barm,
vyssad ljuft af huldresången, vaggad af en snö-
hvit arm . . .
Bleka jungfrun, furstedottern, brister darrande i

gråt —

och då ändar som i snyftning ock den vilda

harpolåt.

Bisp med korset honom dömer: »Blodig är din

synd och svår, och du kan ej två den snöhvit ens i Kristi dyra

sår.

»Gack dock ut: en fridlös skugga skall du irra

år från år . . . förr din pilgrimsstaf skall grönska, än förlåtelse

du får!»Och han vandrar ut från Wartburg med sin pil-

grimstaf i hand, redo till den biltogt tunga färden ifrån land till

land.

Men från målad ruta följa tvänne ögon dock

hans färd — furstedottern glömmer icke biltog vän i sollös

värld.

Och hon hviskar: »Bida tåligt! ty en gång i

fjärran Rom skall den torra pilgrimsstafven dock slå ut i grönt

och blom!»

1885.Hyad björken gömde, i.

Jle stodo de tu i dungen; — •<*|sf han tjugu, hon sjutton var. I björkens strimmiga näfver sitt namn och hennes han skar.

Och slingornas rätta mening den kunde hon godt förstå — Och jublande fåglar sjöngo, och skyn var solig och blå.Och åren gingo. De mötte hvarandra vid altarrand, och ut i den vida världen de vandrade hand i hand.

Och åren gingo. Och vägen den sjönk emot kyrkgårdsmull och mossan växte på korset kring namn, som ristats i gull.

Vildrosor lyste och vallmo bland torfvens yfviga strå — Men jublande fåglar sjöngo, och skyn var solig och blå.III.

Och åren gingo och gingo . . . Man glömde det gamla par; men hundraårig i skogen stod lummiga björken kvar.

En dag med yxa på axeln kom bonden att hugga ved; — och björken, splittrad vid roten, för huggen brakade ned . . .

Och se! då syntes i veden än sammanflätade namn: årsringarne vuxit vida och slutit dem fast i famn.Namnslingornas rätta mening ej bonden kunde förstå I men jublande fåglar sjöngo, och skyn var solig och blå.

1878.Tattar-Erik.

Moder ... sakta ... det är Erik ... det är jag, ditt sorgebarn, det är jag, som skälls af alla dagtjuf jämt och tattarskarn. Har jag druckit ... Ja — jag varit bort på dans, om rätt jag mins. Men en spelman här i socknen styfvare än jag ej fins.

Tyst! De komma ... nej! Det slaget, kan du tänka dig, det tog ... Sneda blickar — tvi dem alla! — har jag lidit länge nog!

Fredin: Dikter. 6Det var dans på Ödsmålslogen, bränvinsflaskan gick kring lag. och mitt sinne jäste öfver, och jag mötte slag med slag.

Hej! du skulle sett dem väja undan tattar-Eriks knif ... Ödsmåls-Anders har jag gifvit minnesbeta för hans lif! Elin lockade han från mig, lockade med falska ord, hon, den enda kär jag hållit utom dig på denna jord.

Mor! jag går till sjös i morgon, och fiolen tar jag med: det vill lysta mig försöka blifva själf min lyckas smed. Jag skall spela, med min stråke rödja mig min bana fram, vinna pengar, blanka silfret, att de sitta här med skam!Långt i fjärran österlandet våra fäders vagga stod — våra fäder voro kungar, tattarblod är kungablod. Jag skall segla dit och söka, om ej fränder finnas än; jag skall segla dit och vinna fädrens kunganamn igen.

Vänta blott: jag kommer åter, sedan år och skiften gått. Här på udden öfver stugan skall jag bygga dig ett slott; jag skall köpa grefvens herrgård, blifva socknens förste man och till kyrkan — hejsan! — åka hvarje söndag efter spann!

Du skall blifva kry och dugtig, icke ligga lam som nu ... Främst på bästa bänk i kyrkan skola sitta jag och du;och här hemma klädd i siden skall du spinna silfvertråd ... och med mössorna i näfven hälsar folket på hans nåd!

Mor, du kära! jag är borta, innan dagen ännu grytt — När de komma att mig fånga, då har fågeln redan flytt! Tattarynglet nog skall växa och få både näbb och klor ... Men det kännes tungt att skiljas ... Dock farväl och kyss mig, mor!

Jag har icke tid att sörja ... Allt det gamla är förbi ... Men en sak må du mig lofva: hälsa Elin ... Nej! låt bli ... Var vid tröst, jag kommer åter, kommer då i morgonsol, och kring bygden — eja lustigt! — klingar tattar-Ers fiol!

1877-85W¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥

Ingrids historia.

Delsbo 1860.

I.

in historia, käre . . . den tror jag nästan jag glömt;

men tänker jag mig tillbaka, tyckes mig som jag

drömt.

Nog har jag allt genomlefvat tunga och stygga år och sitter här gammal och svag . . . Om herrn

vill se på mitt hår, är det hvitt som blånor; förr i världen så var

det svart —

och vet: på ett enda dygn jag hvit i hufvudet

vardt. . .Min historia ... Nå ja, medan rocken nu går, skall jag berätta . . . Skorpa nog lagt sig på

gamla sår.

II.

Mor min minnes jag icke, och far har jag aldrig

känt,

så hvad den saken beträffar, är det föga bevändt;

men prosten sa', att han trodde jag var af tattare -

blod . . .

Ja, prosten . . . Gu' sinne honom, ty ingen varit

så god

mot mig i allt mitt elände som han . . . Det har

herrn nog hört,

och föga sutte jag här, om han ej min talan

fört . . .

och prosten var det som också, när mor på fattig-

går’n dog —

jag var väl en tre år då — om hand mig stackare tog.

I prostgårn fick jag mitt hem, fick lära mig

mycket där,

mer än en tjänstepiga i böcker och skick sig lär.Jag hölls som en lekkamrat till barnen ... Ja,

Herre Gud!

det var då . . . I ålder jag växte och lydnad för

lagens bud.

Jag läste på samma gång som yngsta prestgårds-

mamselln,

och voro då riktigt goda vänner . . . När jag

satt på celln,

skref hon till mig så många gånger . . . Hur

snällt hon skref!

Jag har som märken i bibeln hvartenda af hennes bref . . .

herrn ska’ få se dem . . . Men nu är jag på vilse

tråd . . .

Jag gick och läste, som sagdt; många och goda

råd

fick jag af prosten . . . En vacker stinta jag var

den tiden, glad och munter, till dans och till

lekar snar,

och gossarne skulle då dansa med mig före någon ann’,

men ingen kunde då skryta, att gunst han någonsin vann

i löndom, som andra ej såg . . . Jag var stolt,

har man sagt,och tog, om ock lätt i leken, mitt goda rykte

i akt

och stängde dörren för nattlopp — herrn vet

huru seden är här uppe se’n gammeltid . . . Jag hade ej alls

begär

till sådan en lek, som röfvar från en båd’ vett
och sans,
och ville i brudstol gå med både krona och
krans.
III.
Och åren gingo . . . Jag tjänte allt jämt i prostgård . . . Till sist så fäste jag mig vid Halvar. Och det är då
sant och visst, att flinkare fans ej i Delsbo den tiden än Halvar
var;
och eget hemman han hade redan, ty gammelfar, satt på sitt undantag; och vi växlade löfte och
ring,
och större kärlek än vår fans icke bygden omkring.Prosten höll bröllop för oss: det var en midsommardag,
och solen lyste så klart, som hade hon godt behag
till oss, där vi stodo i koret och räckte hvarandra hand
till trohet i lif och död vid den heliga altar-
rand. —
Och så fick jag mitt eget hem; men Gud är mitt
vitne han,
att aldrig satt jag på latbänk, men väfde ständigt och spann
och skötte om folk och kräk. Och vi stodo oss
riktigt godt,
och med ingen, tycktes det mig, jag ville byta
min lott.
Så gingo där några år . . . Vi fått oss ren fyra
små,
den äldste var Jon, som nu har gården . . . Herrn
kan förstå,
att inte jag hade tid nu mera att gå på dans;
och lynnet var ej så lätt som förr . . . men ingen
det fans,
som kunde säga, att jag var sträf i hemmet och
hård,ty främmande jämt och samt drog ut och in på
vår gård.
Halvar var gästfri och bjöd; han tog sig ett glas
ibland,
men hofsam var han och snäll — och elak ej

minsta grand.

IV.

Men så — ja, nu börjar det tunga — vardt han vän

med... det är mig svårt att säga hans namn, herm vet det för öfrigt.

Hårdt mot hårdt jag satte den gången . . . Nå ja: det gick väl ingen en dag,

som han icke hängde hos oss; och då vardt ett

annat slag

af lefverne, flaskan fram både otta och sent och kort och supning och skrål; men med arbetet gick det klent, ty Halvar låg slö på sängen långt in på dagarna

jämt,

tills den andre glänte på dörren med bränvin

och stygga skämt.Men jag fördrog det så länge som Halvar sig

hemma höll,

fast Gud skall veta, att ofta jag kände hur modet föll.

Men så han började locka Halvar åt andra håll,

till krogar och supegillen . . . Den tiden fans här

ett troll

i socken, en riktig kona, må veta; hon hade

krog,

lönkrog förstås; och dit den andre min Halvar

drog.

Och snart det började hviskas i bygden båd' ett

och ann't

om Halvar och Sigga ... Vår Herre vete 0111

det var sant,

men sinnet började jäsa i 111ig, och heligt jag

svor,

att ingen skulle få draga fadern från barnens

mor.

V.

En kväll — jag mins som i går den kvällen —

vid brasan, som brann,jag satt med min rock i värmen och gnolade

smått och spann, mens Halvar rökte sin pipa, där slö på sängen

han låg.

Då öppnades förstudörrn, och den andre sällen

jag såg,

som hviskade: »Halvar, kom!» Och Halvar reste
sig opp.
Jag kände det gick en rysning genom hela min
kropp,
men jag sade blott: »Halvar, nej, var hemma,
du skall ej gå, var hemma för denna gång i kväll hos mig och
de små!
Den andre skrattade styggt och mente, det syn*
tes nog,
att kvinfolk var det hos Halvars, som husbond-
tömrttarna tog.
»Och därför», sa' han, »så går jag nu ensam,
fast vägen är lång, men Sigga får jag väl hälsa, du kommer en
annan gång,
då Ingrid sin man ger lof att slå sig lös för en
stund.» —Det var, som han vridit glödjärn djupt i mitt
hjärtas grund;
jag reste mig upp ifrån bänken, men kunde ej
gå ett fjät,
och svigtande satte jag mig igen och grät . . .
Ja, jag grät,
som aldrig jag gråtit förr i hela min lefnads dar,
och efter den betan, tror jag, ej tårar jag äger
kvar.
Men han, den andre, han sade: »Hvad nyttar
att gråta till?
Om Halvar har ledsnat vid dig, hvad månde du
göra vill?
Men följ du hans föredöme och håll dig du till
en ann';
tag mig, och jag skall dig trösta för din otrogne
man!»
Och i detsamma han lade armen omkring mitt
lif
och ville kyssa mig. Halvar skrattade bara. En
knif

fick jag fatt i . . . Jag såg som en eldsky . . .
Det stänkte blod
emot mig ... Jag hörde ett rop . . . Stel och
tagen jag stod . . .Jag såg honom ragla omkull . . . Och blodet frustade fort
öfver tröjan... Han rosslade... Halvar skrek: »Jesus!
hvad har du gjort?»
Se'n minnes jag intet mer; men länsman han kom
helt snart,
och jag hörde han sade brottet var tydligt och
uppenbart.
Och bojor satte han på mig . . . Jag minnes så
styggt ett ord
han fälde . . . det var ett ord, ett enda — och
det var »mord!»

VI.

Och det vardt ransakning och ting med vitnen
för och emot.
Jag stod där för domarbordet med black om
händer och fot.
Och prosten var med på tinget och vitnade godt
om mig,
men ondt om den andre . . . Och domarn han
var så misskundeligsom någon .. . Men brott är brott. Och jag vidgick
från första stund . . . Ja, herrn har läst protokollen . . . När jag hörde
från domarns mund min dom: att jag skulle mista lifvet, svårt var
det då
att hålla mig rak . . . jag tänkte på Halvar och
mina små
och skammen, som drabbade dem i andras ögon...
Men ej
jag ångrade mig ändå ... Var jag brottslig? Båd'
ja och nej:
för lagen kanske, men aldrig inför en dömande Gud, ty människors lag är vrång, men heliga Herrans
bud . . .
Den andre han ville mörda min lycka och röfva allt jag ägde kärast på jorden . . . Nog vet jag, att

Gud befalt:

»du skall icke dräpa»; men herrn, skottpenningar

får man ju,

när man dödar vilddjur i skogen . . . Sak samma

så var det nu.

Ett vilddjur var han om någon, ett vilddjur i

ondska och hot.

Jag dödade honom . . . och skulle mista lifvet i bot.Se’n vet herrn . . . Jag vardt benådad till lifstids-

fängelse: år

efter år jag skulle så sitta inne; men aldrig en

tår

jag grät, jag kunde ej gråta . . . Halvar såg om

mig ibland

och hälsade mig från barnen . . . Jag tänkte på

Dellens strand,

när jag satt i den trånga celln, ty fagrare sjö ej

fins

på hela Guds vida jord än Dellen . . . Jag mins,

jag mins,

hur jag längtade efter bärgen, som blåna rundt

här kring byn,

jag trådde till allt här hemma, till luften, till

soln och skyn.En dag så öppnades dörrn, och direktören kom in med prosten i sällskap . . .Jag glömmer den stunden ej någonsin.

Och prosten sade, han varit hos kungen på Stockholms slott

och talat om mig, om att straffet ej svarade mot

mitt brott,

om hur syndig den andre varit, som knappast

fått vigdan jord, och menat, att blott jag värjt mig och icke begått ett mord.

Och huru han talat med kungen om mig och

om mina små och huru jag alltid varit en kvinna dugtig som

få —

jag säger ej detta på skryt — så hade han fått

ett bref

med riksens höga sigill, där kungen nådeligt skref, att fri ifrån samma dag jag vore . . . Halvar var

med

Fredin: Dikter. 7och släpptes in . . . Jag var fri . . . Jag ville som

falla ned

för prosten och tacka honom, som tagit sig an

min sak

och talat om Delsbostackarn i kungens gyllne

gemak.

Men prosten tog mig i hand och sade: »tacka

du Gud

i stället, som ensam friar ur bojor och fånga-

skrud !»

IX.

Men underligt var det att vända tillbaka, som

herrn förstår . . .

Mig tycktes jag hade varit från hemmet i tio år;

och allt var så annorlunda mot hvad som fordom

det var,

och gammal kände jag mig . . . Men prosten stod

som en far

mig troget vid sida och höll mig modet uppe . . .

Ibland

jag tyckte, att ingen ville mig räcka mera sin

hand;och något innerst inom mig var stelnadt, det

kände jag,

som aldrig skulle i tårar tina .. . Dock dag gick

för dag,

och dagarne blefvo år . . . Och barnen de växte

opp

och stodo snart, vuxna alla, vår ålders glädje och

hopp.

Och åren flydde . . . Halvar gick före mig han . . .

Och nu

jag sitter på undantag och gäller knappt sju

för tu.

Och vet herrn, att ser jag blod, jag blir som

vore jag svag, det börjar gå kring i hufvu't ... Ja, ske vår

Herres behag, men nog har jag genomlefvat tunga och stygga

år . . .

herrn har ju läst protokollen . . . Om herm vill

se på mitt hår, är det blekt som blånor, förr i världen så var

det svart —

och vet: på ett enda dygn jag hvit i hufvudet

vardt . . .Min historа ... Ja, ej mera konstig hon är . . . och herrn har nog tyckt, att gumman pratat blott

till besvär.ArMa

Yid inledningsfesten till Stockholms Arbetareinstituts fjärde läseår, söndagen den 9 september 1883.

»ejtaill tings! till tings!» Budkafvel vandrar vida, «#> och på dess maning samlas flock vid flock; de komma, kämpar ej med svärd vid sida, men rustade i solkig arbetsrock; de komma, se! från ungnarne som flamma, från hy fvel bänken och från verkstan’s bord . . . och folkets kraft, som vant' sig af att stamma, tar form i handling och ej blott i ord.

»Till tings! till tings!» De mäktige och rike, de träda fram och liälsa nu som like med öppet handslag fattigdomens son, som förr stod undanstött i samhällsvrån.»Till tings! till tings!» Den tiden är förgången,

då värkstadskyffet var den armes värld;

då han stod lutad öfver mödans härd,

vid släggan smidd, vid sågen eller tången;

då solen ej förmådde bryta fram

igenom rutans imma eller dam

att lifva upp den tröttes dufna sinne;

då boken var en främling än där inne,

en oförstådd — och ej en hvardagsgäst,

som kom, förädlande, med hvilostunden;

då dagakarlen, oupplyst i grunden,

på krogen firade sin helgdagsfest . . .

Den tiden är förgången. Nya makter omskapa lifvet, och ur dunkla schakter stå nya världar fram i morgonljus med klarnad himmel och med vårligt sus, som jagar dimmorna från låglandstrakter och lockar grönt ur ödemarkens grus.

En bättre tid har randats; och de små, som dragit dagens tunga, förbisedda, bevisat att de storverk ock förmå, af andens kraft på sina vägar ledda,

I samlad styrka segrande de gåatt lägga grund åt slägtena som följa, en säker grund, som ingen stormflods bölja skall mäkta rycka loss en sten utur, en grund, en fast, för högrest framtidsmur.

Gif akt! Där susa öfver’ bärg och dalar tidsandens vingslag, — och ur lärosalar flyr unket kvaf, och lyst af seklets sol bestiger forskaren katederns stol, och djupa leder lyssna, när han talar.

Han följer stjärnans bana i det blå; han tolkar lifvets och naturens lagar; och höge skepnader från forna dagar i häfdens klarhet framför blicken gå; lagbundet ordnar han hvad förr var under, förklarar vetenskapens dolda grunder och pekar framåt mot de dar som gry, och nyckens makter för hans stämma fly.

Som fordomtima ifrån fjäll till fjäll vårdkasar lyste, väckande till strider, från hvar kateder flammande sig sprider en ljusets stridssignal från tjäll till tjäll.Det gäller strid mot mörkret och förtrycket, mot själfviskheten, mot det

låga tycket, som fängslar andarne; mot väld och våld i guldgalonens eller trasans sold; och främst af allt emot okunnigheten, som reser sig och skräflande, förveten sitt visa ord vill lägga, sina skäl, när kloke männer dryfta statens väl.

Ty vill du veta hvem den makten är, som lossar bojorna och slägtet lär den rätta vägen mot den dag som stundar, den makt, som ordnar skarorna till ett och nya seklers herradöme grundar, den makten nämnes bildning, ljus och vett, treenig makt, hvars väsen sammanflyter i mäktig ström och skimrande sig bryter i tusen skiftningar, när solen ser från molnfri himmel på dess fåra ner.

Och vill du hinna målet, som du spanar, den nya värld, som drömmande du anar, drick djupt, drick kraftigt ur dess friska våg, då klarnar blicken, varder ren din håg,och dina tankar vidga sig och växa . . .

Drick djupt, ty eljest vetandet blir läxa!

»Till tings! till tings!» De slutas ring vid ring, men dessa ringar löddes dock till samman i sluten enighet af bildningsflamman, som sprider klarhet öfver folkets ting . . .

»Till tings! till tings!» Budkafvel vandrar vida och på dess maning samlas flock vid flock: de komma, kämpar ej med svärd vid sida, men rustade i solkig arbetsrock; de komma, se! från ungnarne som flamma, från hyfvelbänken och från verksta'ns bord . . . och folkets kraft som vant sig af att stamma, tar form i handling och ej blott i ord!

»Till tings! till tings!» Till verket alle man i ärlig sträfvan, en och hvar som kan!

»Till tings! till tings!» Och ringen varder bandet emellan hög och låg i fosterlandet, en ring, en gyllne, i hvars trogna famn evinnerliga skimrar Sveriges namn!

1883.Carolus Linnaeus.

Yid ett samkväm i Gnistan, Göteborg, samma dag Linnéstoden aftäcktes i Stockholm.

<&$->- och kronorna löfvas i lindallén däruppe i Humlegården . . .

Och under smattrande festmusik den faller, täckelsets sista flik, från skinande minnesvården.

Där blickar han nu från sin piedestal, den siste i kungarnes stolta tal, som trona i brons på torgen; men född till purpurn han icke var, och blåa bandet den kungen ej bar i silfvervaggan på borgen.

badar Stockholm i maj sols sken,Han föddes en gång i ett Smålandsgäll

i prestens fattiga, låga tjäll,

där brödet var knappt för dagen.

Katkesen drog dock ej piltens blick, men hälst hos blommor och gräs han gick bland hvita stammar i hagen.

I kalkar röda, i klockor blå som djäkne han stafvade redan på ett nytt systema naturoe . . .

Och envis — han var ju en Smålands son — han ville fresta, trots smädligt hån, om icke vingarne bure.

Så drog han ut; studenten vardt man, och budskap snart om hans stordåd hann hit upp emot svenska botten.

Hans lifsdröm löstes som sol ur sky, och fräjdad till sist på sitt Hammarby satt grånade blomsterdrotten. —I allt hvad som skiftar i grönt och blom, i naturens växlande rikedom han skådade enhetsandan.

Hans tanke fann ordnande ursprungsord, och ryktet bar ånyo kring jord ett namn ifrån nordanlanden.

Nog ljunga kanonernas mörka malm om isfärd på Belten, om Ltitzens salm och Narvas stolta troféer, och söndertrasade, multna standar de hviska om forna, blodiga dar kring Riddarholmsmausoléer.

Men vandra till skogen dock någon gång, när fåglarne sjunga dagen lång i midsommartider ljufva, då blå är himlen och sol sitt sken i guldglans strör öfver granens gren på mossig, svällande tufva.Mot grönskande örngått luta din kind och känn, hur skogens susande vind en doft, en smekande sprider; — och doften den kommer, om

du vill se, från blomman, som en gång fick af Linné sitt namn för evärdliga tider.

Han fann henne onämnd i mossans famn . . . Till tack hon gömmer hans ädla namn i blekröda blomblad trogen.

När bronsen vittrat till grus och stoft, då klänger ännu med vänaste doft linnea i nordanskogen.g för jublande salong. Buketter, Bravorop . . . Man var i stämning af sprittande ocli munter komedi, belåten med sin afton, glad och fri från hvarje tragiskt ängslande beklämning.

Et.t telegram.

Den 28 maj 1885.

Applåder. Än en gång

Den sjönk för sista gången. Och man gick. Då föll på muren utanför min blick.

Ett telegram . . . Jag läste —Mänskohopen jag såg ej mera; skrattet, bravoropen, allt var förgätet ... I dess rader ljöd ett budskap om förgängelse och död: den gamle siaren för alltid sonmat, hans lyra glidit ned ur hand, som domnat, och stämman, som i seklets morgon klang, till tystnad aftonen omsider tvang.

Hugo är död . . .

Du minnes kanske scenen i hans Hernani, där i månljus lund de hviska famn i famn och mund mot mund och näktergalen sjunger ifrån grenen och varma hjärtan takt till sången slå.

Musik och skratt ... På af stånd brusar festen. Men då igenom skymning dunkelblå, som skyler mörke, obekante gästen, då smattrar dyster mot de sälla två Buy Gomez9 horn . . .Jag kom att tänka på

den scenen nu —

Och öfver land och vatten min tanke ilade i ljumma natten dit bort, där stjärnorna från majklar sky se sorgsna ned på folktom aveny, där tyst hans boning reser sig och öde med stängda dörrar kring den store döde.

I halfskumt likrum tycktes mig jag står: jag ser ett anlete, ett plöjdt af år, af stora tankars solglans öfvergjutet, ett Moseshufvud, som ur marmor brutet af mästare-titanens mäjselslag; jag ser de ädla, välbekanta drag, som speglat seklets stämningar och drömmar, men stela nu . . . dit blodet mer ej strömmar af harm och vrede; som ej lysa mer af farfarsglädje, då de små han ser . . .

Det hvita hufvudet, som åttiårigt till hvila sjönk, det höjde sig en gångi otämd styrka, mörkt och kruslockhårigt, då djärf han drog att bända med sin sång från portarne till stängda helgedomar de bommar bort, de centnertunga bommar, som hamrades af gamle Boileau . . .

Och smidet brast! Och himlen lyste blå med friska vindar in i kvafva häkten, och segerdruckna ryckte unga slägten de gamle gudarne från postament, vid hvilka tusenden sin tro bekänt.

Och främst gick han, den starkaste i laget af seklets barn ... I dristig upptäcktsfärd de drogo mot det skönas nya värld, som vardt hans rike med Hernani-slaget.

Och stora syner togo lif och form i färgrik dikt, hvars djärfva skönhetsnorm förlossar bundna ord . . . Du kan förnimma den fallnas skri i Marion de Lorme . . .

Buy Bias där talar; det är tidens storm, som susar i hans röst . . . Och blixtar glimma

Fredin: Dikter. 8i mulen åsknatt öfver Triboulet

och sia vredens, sia domens timma,

som skonslöst trycker guldsmidd synd på knä.

Och nu han hvilar på sitt verk . . .

Hans bana

jag följa kan, mig tyckes, år från år;

jag drömmarn ser vid liljestickad fana

och sångarn med turbanen kring sitt hår;

jag hör tribunen ljunga mot tyrannen;

ser den förviste och decembermannen;

jag hör den rassla guillotinens klang

ingenom versen i Les Châtiments;

och Guernseys flykting ser jag, då från branten,

sitt sekels skald, det kommandes profet,

han stirrar ut kring böljande Atlanten

och söker häfdens djupa hemlighet

i dimmorna, som gunga öfver svallen,

och finner lösningsordet: mänsklighet;

jag ser hur han sitt snilles fackla vändemot samhällsdjupen för att gifva ljus åt deras hemska, skriande elände, som krälade i smuts och feberrus; jag gubben ser, då kejsaren är fallen, beträda franska jorden än en gång, hans fosterjord, den älskade och dyra; jag hör hans stämma höja sig till sång, om också strängar brustit på hans lyra; jag hör den gamle tala djupa ord om folkens brödraskap, om frid på jord . . .

Och nu han hvilar . * .

en blomma bringar jag från nordanland.

i »striden mellan morgonen och natten».

Öfver land och vatten

Sof ljuft! Du stupade med svärd i handW¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥

Till Emilie Carlén.

e^s* i iager sommaruag och lyser genom rutan in på åttiåra drag . . .

Och ser den gamla också ej så klart som engång förr, hon fjäten hör af tusen bud, som klappa tyst på dörr.

Ej alla dock i kött och blod till henne smyga fram; de bära kanske litet hvar osynlig vingeham . . .

Den 8 augusti 1887.De bringa hälsningar från hem, där hennes böcker stå på bästa hyllan allra främst hos storfolk och hos små.

De bringa tack för hvarje stund af ädelt tidsfördrif: för hvarje verklighetens syn hon gifvit diktens lif . . .

Från söder komma de och nord, från både stad och land, men varmast ljuder deras hell från gamla Vikens strand.

Ty det var där, som hennes dikt ur klippan sög sin märg och växte upp, af solen brynt, bland kala skär och bärg; och det var där i stormens brus, då Skagerak gick hvit, hon mäjslat sina bästa verk ur skroflig kustgranit.De bringa varma hjärtetack från livarje fisklägshärd, där liten pilt den goda frun att signa blifvit lärd.

De fläkta doft från skog, som mörk mot Bullarn stupar brant, och sälta ifrån Sotens svall — en hälsning välbekant.

De hälsa från hvar ö, livar vik hon mins se’n barnaår; från fyrens glans i natt och storm, som leder seglarns spår; från soluppgångars klara ljus på fager Gullmarsfjord, då båten gled från bryggan ut med far och barn ombord.

De hviska om hvar sorgens tår hon torkat, själf i sorg, om ädla dåd, dem ryktets röst dock aldrig fört till torg.De hälsa frän den lugna vrån på välkänd kyrkogård, där modershjärtat gråtit ut vid ende sonens vård.

De hälsa från förgångna dar af fräjdad skaldeid, då fyrtitalets slägte gick att kämpa ut sin strid . . .

Och för den gamlas skumma blick en här af skuggor drar, som sänker inför henne tyst de vajande standar.

Men solen sjunker dock till sist i fager sommardag; hon lyser genom rutan än på åttiåra drag . . .

De skimra i förklaradt ljus, belysta på engång af strålar från en tid, som flyr, och molnfri solnedgång!

1887.FRÅN SKOG OCH SJÖ.Olika röster.

w» skogens gömslen lp. har dufvan skyggt bland nyponsnåren sitt näste byggt.

Men dufvans unge blir trött till sist att ständigt vagga på samma kvist.Till flygt han trängtar sin vinge slå . . .

Men ängsligt kuttrar hans moder då:

»dröj kvar i lugnet blott än en dag, ty klen är senan och vingen svag!»

II.

Och vinden susar i gran och tall, med tånglukt mättad från fjordens svall,

där måsen lägger på kal granit sitt öppna rede — och sjön går hvit.När saltvåg stänker i redet in, då skriar måsen till ungen sin:

»flyg ut i stormen kring ref och skär, ty stark är senan, och vingen bäri»

1377- 86.Yid Dellen.

®|elgsmålsklockan klingar öfver Dellen, spjcy och i aftondager Helsingfjällen blåna rundt omkring den fagra sjö.

Gula frysa björkarna i dungen; fjärran lyser, hvit bland vissna ljungen, mellan granarna oktobersnö.

Helgsmålsklockan klingar öfver Dellen, veckans släp i lugna lördagskvällen ringes ut af hennes stilla bud. Släggorna i smedjan redan tystnat, och hur spanande än örat lyssnat, dallrar öfver våg blott malmens ljudHelgsmålsklockan klingar öfver Dellen; röda glindra rutorna i tjällen emot sol, som snuddar vesterns rand. Öfver Blacksås tätnar aftondimman — och vid sista slaget sista strimman kysser dröjande den fagra strand.

1887.Sommarafton.

Motiv från Järfsö.

Till GUSTAF BJÖRKLUKD.

Jgvällen sjunker sommarfager 9^ öfver Ljusnans blanka lopp, och i guldrödt solrökstöcken glänser Järfsöklackens topp.

Fjärran mellan gröna granar lyser kyrkan på sin ö, och från ängens slagna vretar stiger doft af häsjadt hö.Bärgens linjer buktigt blåna kring den aftonväna bygd, älf och gärden, skog och gårdar famnande i vänligt skygd.

Genom dungen slingrar stigen under mörka kronors sus, och på dunkla odonriset dallrar solnedgångens ljus.

Skära, klängande i mossan, stå linneorna i blom, slösande i julikvällen mandelångans rikedom.

Strax invid på våta tufvor lysa hjortronen som gull, och från barrig gren i tallen sjunger trasten vemodsfull.

Fredin: Dikter. 9Solen slocknar, sommarskymning rufvar drömtung öfver skog.

Lyssl En vindfläkt . . . Det var dagen, som den sista sucken drog!

1888.•e^s- uarrar urujande en glödröd kant. Domnad bölja vaggar dunkelgrön öfver långgrund botten in mot ön.

Solen sjunker. Invid vesterns bryn smälter hafvet hop med aftonskyn — och i fjärran bortom Vinga fyr Englandsångaren mot natten styr.

Solnedgång.

Motiv från Styraö*Tånge.

Ofvan skärets brantSolen sjunker. Molnet skimrar grant än en stund bak skärets kala brant, men därborta utåt hafvets rand stiger dimman töckentung mot land.

rök ej ringlar; dörren är i lås; fiskarn sofver redan djupt och tungt . . . Vinden mojnar. Hafvet ligger lugnt.

Solen sjunker. Skyn blir disigt blå; mörka skuggor öfver djupen gå; klippkonturerna, som skarpa stått, blekna nu och domna grått i grått.

Solen sjunker. Sista strimman flyr: genom dimman blänker Vinga fyr. Natt bland skären, ljuflig juninatt-sveper i sin tystnad Kattegat.

Solen sjunker. Öfver stugans åsW¥¥¥¥¥W¥¥¥¥¥W*W¥¥¥

Ensam.

skrefvan högst på klippan •e^s. har granen fattat rot, där ännu icke trampat spiksulad mänskofot.

Där klamrar han sega rötter kring den skrofliga sten, den samme i vinterns snöstorm, som i glittrande vårsols sken.

iSkageraks vågor rulla allt frå morgon till kväll, och hvita skummet ryker mot klippans kala häll.

De hvassa vindarne unna ej grönskande granen ro . . . Men under yfviga barren reder ejdern sitt bo.

1886.ränder,

där yi vid Kattegat möttes en gång!

Frost smälter undan —

lyssna! mot sunnan

ilar ett eko af sommarens sång.

Mins du de blida höjder, som vida

famnade lummigt den långgrunda vik? doftande hagar, soliga dagar,

kvällarnes drömmande månromantik?

Ljungskile.

En hälsning.Mins du när båten glittrande stråten

skar öfver mörknade vågen åstad?

Såg du den glimma,

mareldens strimma,

skälfva i droppar från årornas blad?

Minnes du skogen, han, som förtrogen,

lyddes hvar morgon till jublande röst?

Kan du ej andas

barrdoft, som blandas

kådstark i hafsvind åt flämtande bröst?

o

Ar ha förrunnit . . .

Båda vi hunnit

kanske att glömma hvarandras drag. Minnen, som vaka, locka tillbaka

trolskt i sin spegel dock hänflyktad dag.Därför jag sänder

hälsning från stränder,

där vi vid Kattegat möttes engång.

Frost smälter undan —

lyssna! mot sunnan

ilar ett eko af sommarens sång.

1887.•e^>. sm suug i tackel och tåg, allt under det solen skiner på blågrön, fraggande våg, som gungar igenom sunden och fram från fjärd och till fjärd och tumlar de dolda grunden förbi i yrande färd.

Han vaggar utöfver djupen, till hvilka lod icke nått; han glider lätt utmed stupeil, som skifta i brunt och grått. —

Yågsvall.

storm, som hvinerHan kommer från solskensriken, där stiltje är obekant, men slungas så inåt viken af skärets skrofliga brant.

Och våg, som kämpat bland brotten, där hafvet vräkte i hvitt, på långgrund och gytjig botten går fram i dåsiga skridt. —

Hon drog att ödet fullkomna i storm och solljus engång . . . men drömde ej då att domna i strandskvalpets ruttna tång.~~¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥~~

Mörka skyar.

pörka skyar . . . Sollös dyning, skälfvande och dunkla djup. Ensam tärna ängsligt flaxar öfver skärets rödgrå stup.

Än i går hon värmde äggen, lugn i lä af marig en — enen, som där ute gungar, rotryckt nu från strandens sten.Nattens storm mot hällen vräkte vågens vilda raseri, öfverröstande en fågels gälla, gälla ångestskri.

Mörka skyar . . . Sollös dyning, skälfvande och dunkla djup. Regnet kommer, dunkla droppar dugga öfver rödgrå stup.Isbrytaren.

linthård binder isen än de vida fjärdar! *Qgp vinterkyla söfver djupens dunkla världar.

Solen stiger högre dock för dag som lider, öfver stålblank vidd en marsljum tövind glider.

Skyn är klar, på bärgets sluttning smälter drifvan, bäcken porlar, under mossan drömmer vifvan.Men därute . . . Hvem är den, som isen bräcker? som till vårens lif den frusna vågen väcker?

Månne vind, som fläktar blid från fjärran söder? lifvets urkraft, som i solens skimmer glöder?

Fåfäng fråga! Allt för länge slikt skall dröja; annan kraft det tarfvas vinterns makt att böja.

Hör! då hviner hvisslan öfver hvita fjärden . . . Stålskodd bog igenom isen bryter färden!

Bojor sprängas, köldens hårda häkten krossas, våren ungdomsfrisk ur vinterns träldom lossas.

Fjärden fri skall snart i solens strålar glittra, första lärkan jublande i rymden kvittra. —Starke brytarn dock, som väg för våren röjde, väg för våren, den vi tyckte sig fördröjde,

brytarn dock har ångat bort till andra nejder, redo till att kämpa nya vinterfäjder.

Öfver nya isfält skall hans hvissla skära segerhymn till vårens evigt UDga ära!

1886.DAGBOKSBLAD

EN GAMMAL HISTORIA.

Fredin: Dikter.». . . och skratta åt mig sjiilf, som trott mig se en i det, som var långt mer, som var en markisinnan

PONSARD BÄCKSTRÖM.

kvinnaI.

Mellan grafvarna.

^^pellan grafvarna vi möttes, «|s- du och jag, en junidag ... Solig himmel, saftig grönska, ljumma fläktar, lärkeslag!

Sommarn fylde våra hjärtan, fylde dem med sång och doft; men omkring oss flydda slägten sofvo, multnade till stoft.Våra kära, dina, mina, de, som slumrade i jord, kunde höra, om de lyddes, stammande och brutna ord.

Och när våra läppar möttes i den första kyssens glöd, nejden hviskade omkring oss blott förgängelse död.

Dödens requiem ej förkväfde lifvets jublande ackord . . . Fagra rosor, älskogsrosor spirade ur kyrkogård!cl tro i lif och död, den skimrar hela jordens rund i vårlig solskensglöd.

Mer grön är skogen nu än förr — det synes mig som så — och blidare är vindens fläkt, och skyn är mera blå.

Nu klarnar hvad jag sällsamt fann i himmel och på jord, och till hvad gåtlikt föreföll jag finner lösningsord . . .

II.

JuM ocli klangI

i'n, älskling, jag ditt löfte fåttJag var ett barn, som lekte nyss med barkeflarn vid strand; nu, vuxen man, mot allvarskraf jag ledes af din hand . . .

Du klara sky, du unga skog,

där allt är vårligt grönt

med fågelsång och fjärilslek . . .

O! lif vet är dock skönt!

Jag vet, att min du evigt är,

och än med gråa hår 0

du sjunger i mitt hjärta in en doftrik solskensvår!III.

Yildfågel sjunger.

||Jpag kan ej bjuda dig lugn och ro, «fs? det finnes ej vid min sida.

Jag kan ej reda ett fredadt bo i lä och stiltje att bida.

I fria rymden där trifs jag godt, när storm från vidderna susar . ... Yildfågel prisar dock säll sin lott, ty stormen stärker och tjusar.Och vill du flyga med mig, så kom, din vinge mäktar dig bära.

Men akta, älskling, att se dig om mot vikar, fordom dig kära.

Ty trolsk är makten det gamla har, om ock du skuddat dess fjätter; det häxar hågen från solskensdar till måneglittrande nätter . . .

Se framåt endast och sträck med mig från stränder, mörka och frusna — Från fjärran se vi å luftig stig i flammor gryningen ljusna.

Där borta ligger det sommarland, som djärfve drömmare ana, dit trötta fågeln mot solig strand får sänka domnande bana.Där får du löga i kylig våg allt dam från mattade vingen, där lösas tviflen ur sargad håg, och slöjan faller från tingen.

Där får du stämma in i den kör med tusen vingade fränder, hvars matta eko du endast hör på nordens dimmiga stränder . . .

Se uppåt, älskling, där drar förbi vildfågelsträcket från norden!

Kom, hör du, följ deras maningsskri, vildfågel äfven du vorden.

Vi skola skydda min unga svan med våra starkare vingar . . . Det fläktar saltbris från ocean, och maningsropet det klingar!IV.

Afsked.

u stod på däcket och båten gled *2gp utåt kanalen sin gifna led.

Jag gick där uppe på bankens bryn; och månen lyste från sommarskyn.

En sista viftning ännu mig hann . . . Kanalen krökte sig . . . Du försvann.Och i detsamma så mörkt det vardt, som svedde frostdrag all grönska svart.

Det var, som hörde jag stormars hot, som skuro knifvar i hjärterot . . .

Och mina ögon dem skymde gråt — och natten sjönk öfver öde stråt.W¥^¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥¥

V.

Fleurs sans yaleur.

n kväll, då solen lågt i vester glöder, seg? går tåget sakta ut från sin perrong och medför då en simpel pappkartong med grönt och friska blommor fyld från söder — fleurs sans valeur ... De föras snabbt mot nord och hamna slutligt på mitt arbetsbord.

Jag satt vid mina böcker: tung var hågen, och dystra tankar jagade hvarann. Oktoberregnet utmed rutan rann, och blåsten ruskade i fönsterbågen.

Från locket snörena jag liknöjdt skar och såg ej åt hvems utanskriften var.Men då, hvad blomsterdoft som rymmet fylleri Kamelia, alpros, lager oeh viol, i bomull bäddade ... Se vårlig sol med ens de dunkla väggarna förgyller, och mörka tankarne, som tyngt min håg, förjagas af en fläkt från sunnanvåg.

Där är ett litet papper inneslutet —

Jag känner väl igen den kära stil, och blicken sjunker mot en fin profil, som står i ram framför mig . . . Solomgjutet och färgrikt lefvande porträttet vardt, ej längre skuggadt blott i grått och svart.

»En hälsning ifrån söder!» Och därunder initialerna till hennes namn. —

Det är en fläkt ur lagerdungens famn, där nyss hon gått i solskensrika stunder vid stranden af den dunkelblåa sjö, som återspeglar mångbesjungen ö.Det är en fläkt från alperna, som lyfta isblanka topparne kring Lac Léman; det är en fläkt, som leder ekos klang från bäckens sorl i bärgets dolda klyfta, den bäck som långsamt växer att till slut som flod i mäktig fåra svälla ut.

Det är en majfläkt i den kulna dimma, som regntung sveper gatorna i vått, en fläkt från skyar skiftande i blått . . . Och underbart! Jag tycker mig förnimma en röst, som sakta hviskar: »var vid mod, ty, fastän fjärran, är jag minnesgod!»

Fleurs sans valeiir ... De orden, ack, de trenne oändligt värde ega de ändå, ty blommorna, de röda och de blå, de sändes grubblaren i nord från henne . . .

Och bjödes guld mig för den minsta knopp, den kunde aldrig, aldrig vägas opp!

tDock, dagar gå. Och bladen skola falla från torra stjälkar, färgen flyr sin kos, och glanslöst vissna snart viol som ros. Men i mitt minne gömmer jag dem alla, och där i skyddat och i godt förvar, där dallrar doften ännu ljuflig kvar.

Ifrån förgängelse jag så skall rädda hvad engång spirade i söderns vår, tills att omsider mötestimmen slår.

På blomsterdoft jag hennes bild skall bädda . . . Och för min tankes lösta svärmeri den klingar vårens

jubelsymfoni!VI.

Ingslan.

|fttt finna skäl det kan jag ej, ^P? hvi mig till sinnes går, då ängens friska timotej den första lien slår.

Jag ser ju skogen grön som förr, och sommarn än är lång.

Men utanföre stugans dörr jag hör en syrsas sång.En kvalfull ängslan sammansnör beklämmande mitt bröst . . .

När lien jag och syrsan hör, då lider det mot höst.

Och du är borta . . . ensam jag förutan stöd och vän: ack, vore du hos mig i dag, allt blefve godt igen.

Fredin: Dikter.

11VII.

Getsemane.

^Pag satte skärm för ljuset: sjuk af feber, teja? jag kände ögonlocken bränna tungt. Jag kunde icke tänka, icke känna, men stirrade på ständigt samma punkt.

Jag såg på väggen, som med eldstift skrifvet: »fastän i fjärran, är jag minnesgod!» —

Ett skrynkladt bref jag kramade i handen, och på min tunga fradgade sig blod.Jag kan ej minnas mera livad som hände, i denna natt, då kalken vardt mig räckt . . jo! ett jag mins: att jag i gråt förbannat den dag jag vardt till lifvets vånda väckt.

Hur länge satt jag där . . . Det vet jag icke; men när förnuftets bruk jag återfick, var ljuset nedbränt, och igenom rutan jag mötte morgonsolen med min blick.

1886.W¥W¥W¥¥¥¥W¥¥¥¥¥¥W¥

sejs*? ucn iraiigti m i uuuens stilla bo,

dit inga solskensglimtar vägen hinna,

och du på sistone med säkert tag

förmått att öppna sluten sarkofag,

en handfull stoft är allt livad du skall finna.

Af ben, af svepning synes intet mer;

förintelsen det enda är, du ser

med dödstyst gäckeri sitt rof bevaka:

hon gnagit allt till stoft med girig flit,

skelettet multnade, bit efter bit,

det multnade — blott aska är tillbaka.

VIII.

Ringen.

Efter Goppée.

grafvars roDock kanske du i tomma kistan såg bland stoftet, som uppå dess botten låg att vitne om förblekta färger bära, en liten tingest lysa blank och klar — det är den ring den döde engång bar, hvars trogna glans ej tiderna förtära.

Och nu, då sorgen blifvit har min lott, mitt hjärta synes mig en kista blott, som länge legat myllad under jorden:

en nypa aska endast finnes där af sorg och glädje, drömmar och begär — förmultnad nästan tyckes jag mig vorden.

Ett mörker, djupt som i den mörka mull, en dödens tystnad, hemsk och ångestfull, en tomhet, där jag öfvergifven drömmer . . .

Men någon gång en flyktig glans jag ser lik ringens, som i kistan lades ner — det är det minne, som af dig jag gömmer.

1886.skogen bugtande kanal, likasom i forna dagar fläktar höstvind frisk och sval.

Skogen häxar håg till drömmar om ett fordom, som har flytt. Morgonvindens fläktar mana dock till sträfvan för ett nytt.

IX.

Yid kanalen.

Irika vänligt ännu famnar